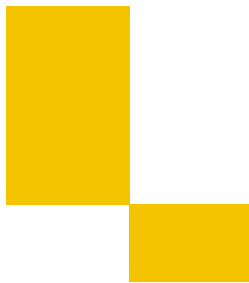

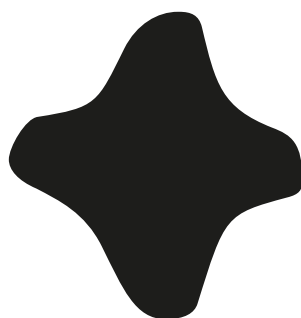
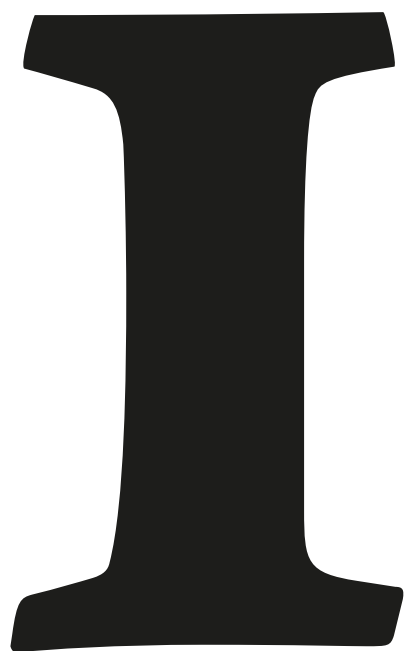
Akademia Sztuk Pięknych
im. Jana Matejki w Krakowie
1818

Wydział Form Przemysłowych

1964–2014(+10)

Słowo wstępne

Barbara Widłak

Słowo wstępne

Wydział Form Przemysłowych Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie to najstarszy wydział projektowy w Polsce – powstał w 1964 roku i od początku swego istnienia ma siedzibę w zabytkowym budynku byłego Muzeum Techniczno-Przemysłowego przy ul. Smoleńsk 9. Wydanie niniejszej publikacji, przybliżającej historię tworzenia WFP, kształcącego całe pokolenia projektantów wzornictwa i komunikacji wizualnej, zbiega się więc z 60. rocznicą jego powstania. Jest to dobra okazja do zapoznania się z koncepcjami, które w ciągu tych lat rozwijały się i ewoluowały, dostosowując się do zmian społecznych, gospodarczych, technologicznych oraz ekonomicznych, i doprowadziły do obecnego programu kształcenia.

Na dzisiejszy obraz Wydziału, jego program i sposoby kształcenia miało wpływ wiele wybitnych osób, których wypowiedzi złożyły się na niniejszą publikację. Można w niej prześledzić, jakie idee przyświecały twórcom WFP,

jak krystalizowała się jego wizja, jak powstawał jego program. Niezwykły wgląd w ten proces daje zamieszczony w książce stenogram obrad Rady Wydziału z 13 listopada 1970 roku. Podczas tego spotkania założyciele Wydziału dyskutowali o jego roli we współpracy z przemysłem i o wpływie, jaki taka współpraca wywrze na kierunki edukacji przyszłych pokoleń projektantów. Prof. Andrzej Pawłowski przedstawił wtedy swoją koncepcję projektanta nastawionego na człowieka, na jego osobiste potrzeby oraz na kulturę, którą tworzy. Można śmiało powiedzieć, że jesteśmy kontynuatorami tej nowatorskiej myśli i że wizja Wydziału jest od ponad ćwierćwiecza spójna, a jednocześnie ciągle dostosowywana do zmian zachodzących w otaczającym nas świecie.

Po wielu latach doświadczeń z różnymi formami studiów – jednolitych i niejednolitych pierwszego i drugiego stopnia, stacjonarnych i niestacjonarnych – od roku akademickiego 2023/2024 Wydział powrócił do jednolitych pięcioletnich studiów magisterskich. Decyzja o wprowadzeniu takiej formy kształcenia została poprzedzona blisko trzyletnimi konsultacjami w środowisku projektantów i pedagogów wydziałów wzorniczych (także tych łączonych z architekturą wnętrz) w całej Polsce (w Łodzi, Gdańsku, Szczecinie, Poznaniu, Warszawie, Katowicach i Krakowie) oraz rozmowami ze studentami i absolwentami.

Zmiany w polskim systemie edukacji były następstwem podpisania przez Polskę w 1999 roku deklaracji bolońskiej o współpracy w zakresie koordynacji systemów kształcenia w szkołach wyższych, tak by je dostosować do potrzeb rynku pracy, a także niwelować różnice w kwalifikacjach i w ten sposób zwiększać mobilność obywateli oraz wzmacniać pozycję Europy w światowym współzawodnictwie. Programy promujące mobilność studentów i wykładowców mają umożliwiać zbieranie doświadczeń w różnych ośrodkach. Zmiana miejsca studiowania po licencji i kontynuowanie nauki w renomowanej szkole wyższej w Polsce lub za granicą to kusząca perspektywa. Po zbadaniu losów absolwentów okazało się jednak, że niewiele osób skorzystało

z tej możliwości. A ponieważ deklaracja bolońska nie zakłada standaryzacji kształcenia, lecz jego harmonizację, czyli współdziałanie z uwzględnieniem zróżnicowania i autonomii poszczególnych państw i uczelni, pojawił się zasadniczy problem niepokrywających się kompetencji uzyskiwanych na studiach jednostopniowych w różnych uczelniach, co niezwykle utrudnia kształcenie studentów z rozmaitych ośrodków na drugim stopniu. Rozwiązaniem mogłyby być kursy dokształcające, wyrównujące poziom kandydatów przed rozpoczęciem studiów drugiego stopnia, niewiele jednak uczelni ma wystarczające zasoby finansowe i kadre, by takie kursy organizować.

Na Wydziale Form Przemysłowych cykl studiów obejmował trwający trzy i pół roku licencjat oraz dwa lata studiów magisterskich. System wymuszał półroczną przerwę, którą licencjaci mieli spędzić na zbieraniu doświadczeń w firmach projektowych oraz na przygotowywaniu się do kolejnego etapu edukacji. Studia trwały więc sześć lat.

Jak się okazało, studenci, którzy podczas półrocznej przerwy podjęli pracę w firmach, czasem postanawiali w nich zostać i nie kontynuować nauki, czasem zaś aplikowali na studia magisterskie, nie rezygnując z pracy, choć pogodzenie jej z rozbudowanym cyklem kształcenia praktycznie jest niemożliwe. Akademia zaczęły się borykać z problemem zmniejszającego się zainteresowania uzyskaniem dyplomu magisterskiego.

Dla założycieli Wydziału oraz kolejnych dziekanów zawsze najważniejsze było kształcenie dobrze przygotowanych absolwentów, którzy będą świadomie wpływać na kształt naszego otoczenia. Dlatego robimy wszystko, by utrzymać wysoki poziom kształcenia i wyposażać absolwentów w szerokie kompetencje. Poza wiedzą i umiejętnościami projektowymi rozbudzamy wrażliwość na otaczający świat w ramach przedmiotów prowadzonych między innymi w Katedrze Sztuk Wizualnych. Studenci rozwijają swą kreatywność w zakresie rysunku, malarstwa, rzeźby, kreacji przestrzennych, ale także w fotografii czy obrazowaniu wideo.

Duży nacisk kładziemy na pracę w interdyscyplinarnych zespołach oraz na współpracę z przedsiębiorcami, firmami i instytucjami kultury. Wierzymy, że realizowane na Wydziale realne projekty są najlepszym poligonem doświadczalnym dla przyszłych projektantów. W 2023 roku Polska Komisja Akredytacyjna przyznała krakowskiemu WFP Certyfikat Doskonałości Kształcenia w kategorii „Partner dla rozwoju – doskonałość we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym”.

Do tej pory kształciliśmy w dwóch specjalizacjach: projektowanie produktu oraz projektowanie komunikacji wizualnej. Na styku tych dwóch kierunków wraz z rozwojem technologicznym rodzą się nowe dziedziny. Pojawiły się media cyfrowe – duża gałąź projektowania usług, projektowanie prospołeczne i uniwersalne. To ostatnie, silnie związane z wprowadzaną we wszystkich dziedzinach życia dostępnością, budzi wielkie zainteresowanie i wykładowców, i studentów. Podejmujemy działania w takich obszarach jak dostępność cyfrowa, architektoniczna, edukacyjna i mamy nadzieję na wypracowanie norm, które będzie można powszechnie zastosować w projektowaniu dla grup osób do tej pory wykluczonych, takich jak ludzie z dysfunkcjami wzroku, słuchu, ruchu, z problemami mentalnymi, ale także obcokrajowcy, których adaptacja w nowym środowisku może być łatwiejsza dzięki efektom prac badawczych.

Prowadzony na Wydziale grant *Doświadczanie różnorodności* umożliwił przeszkolenie pracowników pod kątem projektowania uniwersalnego, udało się też rozbudować laboratorium wyposażone w urządzenia wspomagające proces dydaktyczny w tym zakresie. Wprowadziliśmy nowe przedmioty do programu studiów i z powodzeniem realizujemy tematy ułatwiające funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami.

Dzięki powrotowi do pięcioletnich jednostopniowych studiów łatwiej nam będzie kształcić odpowiedzialnych projektantów. Program nauczania został zmodyfikowany, tak by w trakcie pierwszych dwóch lat wyposażyc

studentów we wszystkie potrzebne narzędzia, i obejmuje: przedmioty teoretyczne, techniczne, programy komputerowe, umiejętność modelowania, podstawy w zakresie pracowni kierunkowych, działania artystyczne. Główna zmiana polega na tym, że od trzeciego roku studenci sami kształtują ścieżkę edukacyjną, wybierając pracownie kierunkowe z pełnej puli możliwości (kilkunastu). Podział na specjalizacje (2D i 3D) stracił obecnie rację bytu, gdyż utworzone nowe pracownie wymykają się sztywnym podziałom. To student decyduje, jaka dziedzina go interesuje, i to on kreuje swój profil.

Co nas czeka w przyszłości? Dużo się teraz mówi o sztucznej inteligencji. Groźnie brzmią wypowiedzi, że projektanci zostaną przez nią wyparci. Z nadzieją jednak spoglądamy w przyszłość, ufając, że ludzkiego rozumu i serca, kreatywności i empatii człowieka nic nie jest w stanie zastąpić.

dr hab. Barbara Widłak, prof. ASP
dziekan Wydziału Form Przemysłowych

Akademia Sztuk Pięknych
im. Jana Matejki w Krakowie
1818

Wydział Form Przemysłowych

1964–2014(+10)

Janusz Krupiński

Krakowska szkoła designu.
Wizje, wyobrażenia,
wspomnienia
jej mistrzów i nauczycieli

Wydawnictwo
Akademii
Sztuk
Pięknych
im. Jana Matejki
w Krakowie

ISBN 978-83-66564-65-7

9 788366 564657